

Zápis z jednání pracovního týmu RHSD ČR pro zemědělství a životní prostředí

24. 10. 2019, 13:00 hod, Ministerstvo zemědělství, místnost č. 106

Přítomni:

Ing. Jindřich Fialka, Ministerstvo zemědělství
Ing. Daniel Pokorný, Ministerstvo zemědělství
Mgr. Patrik Mlynář, Ministerstvo zemědělství
Ing. David Zima, Ministerstvo zemědělství
Ing. Martin Liška, Ministerstvo zemědělství
Ing. Tomáš Prouza, Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR
Ing. Radomír Pecháček, Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR
Mgr. David Kadečka, Úřad vlády ČR
Mgr. Josef Korbelář, Zemědělský svaz ČR
Ing. Hana Slavičková, Ministerstvo financí
Ing. Miloš Juha, Ph.D., ČMKOS
Ing. Vladimír Mana, LL.M., Ministerstvo životního prostředí
Ing. Martina Černá, Ministerstvo pro místní rozvoj
Ing. Bohuslav Čížek, Ph.D., Svaz průmyslu a dopravy ČR

V úvodu jednání pan náměstek představil účastníky jednání z Ministerstva zemědělství, následně dal prostor k vyjádření se k bodu „různé“, který nebyl využit.

Bod č. 1 – Zpráva o plnění opatření v boji proti suchu a k zadržování vody v krajině

Jednání bylo zahájeno dle programu bodem 1) Zpráva o plnění opatření v boji proti suchu a zadržování vody v krajině, kdy pan náměstek upozornil na požadavek stažení problematiky financování Povodí (ke stažení došlo po dohodě obou ministrů, jak ministra zemědělství, tak i ministra životního prostředí). Následně bylo slovo předáno Ing. Pokornému, který zmínil, že z hlediska snazšího řešení problematiky by bylo vhodné od sebe oddělit body „Zpráva o plnění opatření boje proti suchu a zadržování vody v krajině“ a „Změna financování státních podniků Povodí“. Následně by bylo možné bod „Zpráva o plnění opatření boje proti suchu a zadržování vody v krajině“ projednat i na Plenárním zasedání RHSD.

V předloženém materiálu jsou uvedeny body plnění vycházející z úkolů zadáných 6. 2. 2019 a dokonce i z prvního zasedání z roku 2018.

Ing. Pokorný podotkl, že bod Ústavní ochrana vody patří mezi aktuální témata a uvedl, že právnická fakulta UK odevzdala podklad objednaný MZe. Dále uvedl, že k ochraně vody bude v budoucnu vytvořen stručný ústavní zákon, v průběhu listopadu by měl být představen a projednán pravděpodobně u „kulatého stolu“ na úrovni ministrů zemědělství, životního prostředí, případně dalších resortů.

Dalším bodem byl Návrh priorit a harmonogram postupu a financování opatření vyplývajících z materiálu Revize funkčnosti propojení a zajištění potenciálních možností nových propojení vodárenských soustav v období sucha, který navazuje na zpracování prvků ČR program rozvoje vodovodů a kanalizací ČR – s MŽP momentálně probíhá neformální výměna informací koncepce SEA a schvalování SEA, nyní je v plánu dokončení procesu SEA v průběhu listopadu tohoto roku.

V tématu Odboru dozoru a regulace vodárenství MZe se nic významného nezměnilo. Na jejich webu je uvedena zpráva z kontrolních činností za rok 2018, zpráva z benchmarkingu vlastnických a provozovatelských subjektů za rok 2017. Odbor se zaměřoval na posílení osvěty na jednotlivých KÚ, jak vodoprávním úřadům, tak i vlastníkům provozovatelů odboru kanalizací.

Probíhá aktualizace Generelu lokalit pro akumulaci povrchových vod. MZe uskutečnilo řadu jednání v územní působnosti jednotlivých státních podniků Povodí s výsledkem rozšíření seznamu o 47 lokalit (dotýká se 129 obcí). U 12 navržených lokalit došlo k souhlasu MZe, MŽP a obcí, následně u několika lokalit nedošlo k odsouhlasení MŽP (souhlas MZe a obcí). Probíhají jednání MZe s MŽP s cílem prosadit minimálně 10 lokalit navrhovaných jako vodárenské nádrže. Předpokládané dokončení aktualizace Generelu povrchových vod je do konce roku 2019.

Dalším záměrem bylo zjednodušit podmínky pro stavbu malých vodních nádrží na vlastním pozemku – rybníků do 2 ha s výškou hráze do 1,5 m, kdy v PSP proběhlo navýšení výšky hráze na 2,5 m, tato díla stačí ohlásit, nemusí se žádat o povolení. Dne 13. 9. 2019 byl schválen návrh poslanců na změnu stavebního a vodního zákona s následným postoupením k projednání Senátu, současně byla problematika projednána ve 3 senátních výborech, ve všech návrh prošel a 30. 10. je tento záměr na programu schůze Senátu.

Pracovní skupina složená ze zástupců resortů MZe, MŽP a řízených organizací zabývající se navýšením zásobního prostoru Novomlýnských nádrží o 9 milionů kubíků vody měla další zasedání. MŽP přislíbilo, že po předání hodnocení záměru dle Zákonu č. 100/2001 Sb. bude zahájeno zjišťovací řízení EIA s předpokládaným ukončením do února 2020. Rozhodnutí o změně vodoprávního řízení vydané Krajským vodoprávním úřadem by mělo být vydáno následně obratem, aby došlo k navýšení zásobního prostoru v období jarního tání. Příštího

roku. Na základě této pracovní skupiny a aktivity NM Dolejského proběhly poslední konzultace MŽP a MZe z hlediska zabezpečení financování doprovodných opatření.

Pan Ing. Pokorný se dále v rychlosti zmínil o dotační podpoře závlahových zařízení a o podpoře zvýšení zásoby vody v krajině. Mezi příjemce dotací patří hospodařící zemědělci, obce, Lesy ČR a s. p. Povodí.

U věci stanovisko ČR k iniciativě EK Water reuse zmíněné posledně se nic nezměnilo. Dále pan Ing. Pokorný zmínil probíhající aktualizaci PRVKÚK, dotační podporu výstavby vodárenských přivaděčů a legislativní možnosti urychlení realizace rozsáhlých opatření proti suchu. Nakonec se pan Ing. Pokorný zmínil o novele vodního zákona, která byla v červenci tohoto roku schválena vládou a předložena k projednání PSP ČR, ovšem 1. čtení stále neproběhlo.

Komentáře a připomínky:

NM Mana připomínkoval, že jelikož ve věci Návrh priorit a harmonogram postupu a financování opatření vyplývajících z materiálu Revize funkčnosti propojení a zajištění potenciálních možností nových propojení vodárenských soustav v období sucha probíhá neformální výměna informací mezi MZe a MŽP a jelikož MŽP nemá zatím od MZe oficiální dokument, je listopadový termín nereálný. Ing. Pokorný uvedl, že pokud jsou požadavky z MŽP na doplnění, že MZe tyto požadavky doplní. Dále Ing. Pokorný uvedl, že si není vědom nějakého oficiálního deadlinu. NM Mana uvedl, že jsou stanoveny určité procesní lhůty, a že MŽP obdrželo neformální cestou 5 ze 16 kapitol. Aby byl proces zahájen, je třeba obdržet dokumenty oficiální cestou. Ing. Pokorný slíbil předání kompletních materiálů oficiální cestou, zároveň uvádí, že se zaměstnanci MZe snažili opakovaně kontaktovat i pracovníky na MŽP.

Dr. Juha se dotázal NM Many, zda je u záměru navýšení zásobní prostor Novomlýnských nádrží o 9 milionů kubíků vody reálný termín týkající se zjišťovacího řízení EIA s předpokládaným ukončením v termínu 02/2020.

NM Mana dále uvedl, že novela vodního zákona připravovaná MZe byla připravena bez konzultace s MŽP a nepřinese žádné zrychlení.

Mgr. Korbelař za Zemědělský svaz uvádí, že postrádají ve zprávě informaci o tom, do jaké míry přispívají v této problematice pozemkové úpravy. Ve zprávě rovněž nejsou zmíněny žádné aktivity (pokud jsou) na podporu rekonstrukce, oprav a modernizace odvodňovacích zařízení s cílem zavedení regulace odtoku ve stávajících systémech. Uvedl, že v ČR jsou na více než mil. ha z.p. vybudována meliorační zařízení. Jsou součástí pozemků a patří tedy vlastníkům, od nichž nelze očekávat jakoukoliv iniciativu. Mělo by se hledat řešení, reálná opatření a to včetně legislativních.

Pokud jde o ve Zprávě zmiňované programy (retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže, Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádrží), Zpráva konstatuje, že v těchto vyhlášených výzvách je již nyní značný převis žádostí nad finančními možnostmi. Je tedy třeba navýšit na ně finanční alokaci a to již v rozpočtu na rok 2020.

Ing. Pokorný uvádí, že jednotlivé prioritní úkoly uvedené v materiálu vyplývají z jednání Národní koalice pro vodu.

NM Fialka prosí o předání písemných materiálů mezi MZe a MŽP.

Bod č. 2: Změna financování státních podniků Povodí

Materiál byl stažen z jednání, Ing. Pokorný předpokládá, že tento bod nebude předložen na listopadové Tripartitě. Naopak byl vyžádán podklad na Srovnání cen za čerpání podzemních i povrchových vod u nás i v zahraničí. Z toho důvodu byl vytvořen Sekcí vodního hospodářství materiál ukazující jaká je cenotvorba povrchové a podzemní vody u nás a v ostatních státech. Přístup k informacím ohledně cenotvorby ostatních států je těžko dostupný a databáze nejsou veřejné. Dále pan Ing. Pokorný porovnal čísla uvedená v tabulce v příloženém materiálu. U povrchové vody je ve srovnání s ostatními státy poměrně velká disproporce, u podzemní vody jsou rozdíly menší. Cena podzemní vody je velmi nízká v porovnání s její cenností a přírodnímu bohatství.

Komentáře a připomínky:

Dr. Čížek upozornil, že toto srovnání provedli a poskytli již v minulosti na základě studie zpracované Deloitte. Téma financování se z RHSD stahuje již potřetí, což není dobře. MZe předložilo požadované analýzy, mezinárodní srovnání, dopady na domácnosti, veškeré analýzy nástrojů a využití, výhody, nevýhody a dostali podporu MPO a sociálních partnerů ohledně jejich posledního návrhu, včetně nastavení/narovnání cen vody. Na posledním jednání NM Peštová uvedla, že toto téma nechce dále blokovat, ale MŽP se chce podívat ještě na další možné varianty. Tyto varianty ale MŽP nezpracovalo.

Ing. Čížek dále uvedl, že z tabulky není patrné, že v některých zemích jsou zemědělci osvobozeni od zpoplatnění. Naši zemědělci tento návrh nevítají, nicméně tento krok má logiku, ale je třeba upozornit, že tento krok bude mít určitý vliv na konkurenceschopnost zemědělců.

Ing. Pokorný poznamenal, že i pro zemědělce se pohybuje cena povrchové vody od 3,9 Kč/m³ do 6,7 Kč/m³, nicméně stále platí, že dle vodního zákona, jsou zemědělci osvobozeni od této platby v případě vláhového deficitu. Příjmy státních podniků Povodí ze zemědělství jsou tak minimální.

Mgr. Korbelař vyjádřil podporu sjednocení ceny za odběr povrchové vody u všech povodí (3,50 Kč/m³). Pokud jde o sjednocení poplatku za odběr povrchových a podzemních vod, je to další zátěž pro zemědělce. V této souvislosti zmínil podstatně nižší ceny pro zemědělce v sousedních zemích, což se výrazně negativně promítne v oblasti konkurenceschopnosti.

Bod č. 3: Novela Zákona o významné tržní síle

Vláda dne 20. 5. 2019 rozhodla, že má být předložena transpoziční novela Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. dubna 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci. Tento návrh byl předán do prvního připomínkového řízení, které skončilo 15. 10. 2019. V médiích tato problematika velice rezonuje, resort se snaží uvádět informace na pravou míru. V současné době probíhá příprava na jednání v rámci mezirezortního připomínkového řízení. Transpoziční lhůta je 1. 5. 2021. Nekalé obchodní praktiky byly, jsou a budou, v každém státě se tato problematika vyskytuje v jiném měřítku. Zákonodárci usoudili, že je třeba tuto problematiku řešit na celoevropské úrovni. Zákon o významné tržní síle nabyl na našem území účinnosti od roku 2009, tato novela je první, kterou předložilo MZe.

Komentáře a připomínky:

Ing. Prouza požádal MZe o vyjasnění dalšího postupu prací na novele. Od února letošního roku došlo k několika debatám o transpozici pomocí kulatých stolů a debat, kterých se účastnilo MZe, MPO, ÚOHZ, Agrární komora, Potravinářská komora a SOCR. Byly vedeny intenzivní debaty o úpravách, následně se v červenci v PSP odprezentoval návrh novely ZVTS, ale do mezirezortního připomínkového řízení se dostala jiná novela, se kterou nebyl téměř nikdo seznámen. Z novely vypadla původní podmínka, že zákon bude oboustranný – tj. že se nekalých obchodních praktik mohou dopustit i potravináři vůči malým zemědělcům. Dále se v této novele mezi zakázanými objevily i body, které evropská směrnice povoluje, pokud jsou uvedeny ve smlouvě. Zákon je napsán výrazně nad rámec evropské směrnice u věcí, u kterých byla shoda, že se nebudou upravovat, protože fungují. Zadání vlády bylo novelizovat ZVTS pouze ve věci dvojí kvality. Ing. Prouza dále žádá, aby se MZe ve shodě s MPO a ÚOHS vrátilo k původním návrhům novelizace ZVTS.

NM Fialka je rád za debaty o ZVTS, zároveň chce ale co nejdříve poslat tuto novelu do schvalovacího procesu.

Bod č. 4: Analýza kalamitního přemnožení hraboše polního a možnosti boje s ním

MZe ve spolupráci s MŽP hledá technické řešení, páni ministři jsou v kontaktu a oba resorty se snaží situaci řešit. MZe prosazuje povrchovou aplikaci. Momentálně je nutné najít kompromis, který bude v souladu i se Zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. MZe z této situace radost nemá, jelikož jsou poškozeni zemědělci, vznikly ztráty nejen u letošní úrody a v důsledku malého procenta osetí půdy lze očekávat na jaře příštího roku větrnou erozi. Tuto situaci musí řešit stát jako celek. Zemědělci vědí, že mohou požádat o výjimky aplikace do nor. V mezidobí počasí této situaci nepomohlo, protože namísto zimy a dešťů jsou spíše extrémní teploty. V některých okresech dokonce populace hrabošů narůstá. Tento abnormální stav vyžaduje řešení. NM Fialka předal slovo panu NM Manovi.

Komentáře a připomínky:

NM Mana předložil poznámky k podkladovému materiálu předloženému MZe. MŽP má pocit, že se v některých věcech s MZe točí v kruhu nebo si příliš nerozumí. Problém kalamitního přemnožení hraboše polního není způsoben ochranou přírody ani MŽP. MŽP nemá jakoukoli možnost povolit či zakázat používání Stutoxu II, toto rozhodnutí je v kompetenci konkrétního úřadu v gesci MZe. MŽP od okamžiku vydání rozhodnutí o plošné aplikaci Stutoxu II od ÚKZUZU upozorňuje, že pokud zemědělci budou aplikovat Stutox II způsobem uvedeným v tomto rozhodnutí, mohou se dostat do kolize se Zákonem o ochraně přírody a krajiny. Je nezbytné, aby i MZe a zemědělské svazy upozorňovaly zemědělce na právě tuto kolizi se Zákonem o ochraně přírody a krajiny. Je třeba, aby zemědělec aplikující Stutox II postupoval tak, aby nebyl zbytečně vystaven riziku zákonného postihu. MŽP od srpna podniká všechny kroky k tomu, aby pomohlo zemědělcům a aby upozorňovalo na rizika spojená s aplikací Stutoxu II. Informace o hrozbě kalamitního přemnožení hrabošů měly zemědělské svazy už daleko dříve než v srpnu tohoto roku, z toho důvody mohly být činěny kroky, aby zemědělci aplikující Stutox II plošným rozhozem již mohli mít zajištěnou výjimku od orgánů ochrany přírody. MŽP k této situaci nemůže udělat víc, než nabídnout informační pomoc, jelikož není orgánem rozhodujícím o zákazu nebo použití Stutoxu II, ale zároveň je garantem dodržování ostatních zákonů ČR. NM Fialka si myslí, že zemědělci prvně dovyžívají stávajících právních možností. NM Fialka se nediví, že jsou zemědělci na stát naštvaní, protože legislativa říká, že v případě kalamitních událostí lze toto řešení použít, stejně jako tomu bylo před 20 lety, kdy se používal Stutox I, Stutox II má poloviční množství účinné látky a přesto je jeho používání bráno jako problém.

NM Mana říká, že nikdo z MZe neuvedl představu, co má MŽP dělat jinak a lépe. Zda má MŽP zavřít oči a přestat dodržovat zákony. Tvrzení, že se Stutox I. před 20 lety používal, neznamená, že to nebylo porušování zákona. V letošním roce došlo k úhynům zvláště chráněných druhů živočichů, což je i doloženo. Sám výrobce nepředpokládá použití Stutoxu II plošným rozhozem.

Mrg. Korbelař uvádí, že v současné době není na místě dohadovat se, kdo co zavinil, co kdo měl či neměl udělat atd. Měly by se počítat škody a najít vhodný dotační titul na kompenzaci vzniklých škod pro zemědělce. Uvedl, že dle databáze ZS ČR jsou aktuální škody asi ve výši 1,3 miliard Kč.

Bod č. 5: Stav řešení kůrovcové kalamity v lesích a strategie dalšího rozvoje lesů

NM Mlynář na úvod uvedl, že z časových důvodů bude stručný. Materiál k RHSD poskytnutý Sekcí lesního hospodářství k problematice kůrovcové kalamity má 15 stran, je komplexní ve smyslu k přijímaným opatřením. Nyní MZe míří k pomoci vlastníkům lesů, zaprvé pomocí regulačních mechanismů – uvolněním lesnické legislativy, mezi níž patří revitalizační opatření přijímaná od dubna, kdy nabyla účinnosti novela lesního zákona, na základě které jsou vydávána opatření obecné povahy a na základě které je republika rozdělena dle míry postižení

do červených zón, ve kterých jsou výrazně uvolněny ruče z lesního zákona – např. povinnost odstranění souše do konce roku 2022. Z důvodu postupu kalamity republikou, probíhají úpravy revitalizačních map. Aktualizace proběhla v srpnu letošního roku, další je plánována na podzim tohoto roku. MZe bude kompenzovat ztráty vlastníkům lesů z důvodu kalamity, vzniká nový dotační titul, který by měl pomoci nahradit škody nejen kvůli výraznému snížení výnosů z lesů, ale i zvýšení prostředků vydávaných na obnovu lesů a zvýšenou těžební činnost. První kompenzace bude patřit nestátním vlastníkům lesů severní Moravy, jižní Moravy a Vysočiny, cílem je ale postupně vykompenzovat všechny nestátní vlastníky lesů. Existují i jiné dotační možnosti pro vlastníky lesů, které byly využity. Jedná se o 2 samostatná kola pro investiční úvěry v lesnictví, v prvním kole se jednalo o 180 miliónů Kč, ve druhém kole se jednalo o 100 miliónů Kč. Mezi evropské zdroje patří Program rozvoje venkova, na které je na lesnické opatření zejména spojené s kalamitou vyčleněno až 0,5 miliardy Kč.

Komentáře a připomínky:

Dr. Juha děkuje MZe za zpracování a poskytnutí komplexních materiálů k řešení kůrovcové kalamity, je vidět, že opatření byla provedena celá řada. Spatřuje analogii v problémech, které zmínil NM Fialka u hrabošů také u kůrovců, kdy rozhodování některých orgánů je neúměrně dlouhé, a proto neumožňuje včasné zásahy proti kůrovcům. Značným problémem v rámci ČR je rozhodování o výjimkách k intenzivním technologiím. Je složité dohodnout se, co je škodlivější pro les, následuje prosba, aby rozhodování ve vztahu ke všem resortům bylo rychlé, vzhledem ke generační době jak kůrovce, tak i hraboše. Dále Dr. Juha zmiňuje potřebu vyšší podpory odborných lesních hospodářů a možné finanční řešení. NM Mlynář reaguje, že novela stanovuje kompetence a povinnosti pro lesního hospodáře, v případě nedodržování povinností jsou stanoveny i sankce, případně odebrání licence. Jelikož se klade velký důraz na budoucí profesionalizaci činnosti odborného lesního hospodáře a jelikož je tato funkce třeba zaplatit, byla na PV schválena novela vyhlášky upravující sazby pro výkon odborného lesního hospodáře placeného státem – 1,20 Kč/ha/den zvýšena na 1,60 Kč/ha/den. Současný management Lesů ČR pro příští období rozděluje lesy na kalamitní, podkalamitní a nekalamitní.

Výjimku lze získat předem a na více let, pokud již víme, že chceme nebo budeme nuceni využívat intenzivní technologie na určitém území. NM Mlynář reaguje, že o výjimky je třeba požádat včas, ale na některých územích jejich prodloužení nebylo uznáno, což může bránit ve využití intenzivních technologií v boji s kůrovcem.

Snad v 99 % nelze tuto situaci predikovat, mnoho lesních hospodářů potvrzuje, že dochází k plošnému napadání lesa bez příčiny, navíc výjimka není vydávána plošně, ale až přímo na konkrétní případ.

NM Fialka připomněl termín konání velké Tripartity – 18. 11. a bylo uvedeno, že momentálně jsou zařazena všechna témata.

Zapsala: Jana Hudcová

Schválil: Ing. Jindřich Fialka

